
Transkulturelle utfordringer i psykiatri

LEGELIVET

MORTEN SANDBU

morten.sandbu@medisin.uio.no

Morten Sandbu er spesialist i psykiatri og er tilknyttet Avdeling for atferdsmedisin, Universitetet i Oslo.

Transkulturelle konsultasjoner i psykiatri ble opplevd mer krevende for norskfødte leger enn for kolleger med utenlandsk bakgrunn.

Illustrasjon: Tidsskriftet

Flerkulturelle pasient- og behandlarmiljøer er i dag normen snarere enn unntaket. Psykiatri har i mange år hatt høyest andel leger med utenlandsk bakgrunn blant de medisinske spesialitetene i Norge. Andelen utenlandske statsborgere blant yrkesaktive spesialister i psykiatri under 70 år var 24 % i 2024 (Anders Taraldset, statistikkseksjon i Legeforeningen, personlig meddelelse). I en ny studie har vi undersøkt hvilke kliniske utfordringer LIS-leger i psykiatri opplever som krevende når lege og pasient har ulik kulturell bakgrunn [\(1\)](#).

Vi delte ut spørreskjema til LIS-leger ved alle grunnkurs i psykiatri i 2019. 93 % (216/232) svarte, 83 % var norskfødte leger og 17 % hadde medisinsk embetseksamen fra utlandet og annet morsmål enn norsk.

Vi spurte om kliniske utfordringer med pasienter fra andre kulturer. Svarene inneholdt tema som å vurdere psykose, selvmordsrisiko og voldsrisko, lage behandlingsplan, om man savnet hjelpemidler og om dagens psykiatritilbud er lite relevant for innvandrerpasienter.

Begge legegruppene opplevde det å vurdere psykose og å mangle verktøy i transkulturelle konsultasjoner som det mest utfordrende. Når vi undersøkte hvilke faktorer som hadde sammenheng med kliniske transkulturelle utfordringer, fant vi at det å være norskfødt lege og det å ha stor grad av arbeid-hjem-konflikt predikerte slike utfordringer, uavhengig av andre faktorer.

«Det å være norskfødt lege og det å ha stor grad av arbeid-hjem-konflikt predikerte kliniske transkulturelle utfordringer, uavhengig av andre faktorer»

At de utenlandske legene opplevde mindre kliniske utfordringer, kan skyldes at de hadde arbeidserfaring også før egen migrasjon. De kan også ha hatt nytte av å dele egne migrasjonserfaringer i konsultasjonene. Leger med utenlandsk bakgrunn behersker ofte flere språk og kan være vant til å måtte innrette seg etter nye forhold. En forklaring kan også være at utenlandske leger i større grad enn norskfødte leger gir mer sosialt akseptable svar.

Vi har tidligere gjort en kvalitativ undersøkelse som indikerte at leger med utenlandsk bakgrunn i mindre grad enn sine norskfødte kolleger følte behov for mentorbasert opplæring innen disse områdene. De norskfødte legene beskrev både språklige og kulturelle utfordringer (2).

Den nye studien tyder på at leger som arbeider med transkulturelle problemstillinger i psykiatri kan ha behov for trening og bedre verktøy. Leger med ulik kulturell bakgrunn kan ha nytte av å diskutere disse utfordringene i fellesskap. Vi planlegger derfor en mentorbasert gruppeintervensjon basert på gjensidig læring rundt disse temaene, med både norskfødte leger og leger med utenlandsk bakgrunn (2).

Karin Isaksson Rø i Legeforskningsinstituttet er medveileder på prosjektet.

REFERENCES

1. Sandbu M, Javo C, Thapa S et al. Perceived clinical challenges when treating patients from different cultures: a study among psychiatry trainees in Norway. Transcult Psychiatry 2024 doi: 10.1177/13634615241296297. [CrossRef]
2. Sandbu M, Kamps A, Preljevic V et al. Utenlandske leger i norsk psykiatri – behov for en mentorordning? Tidsskr Nor Lægeforen 2015; 135: 1133–7. [PubMed] [CrossRef]

Publisert: 9. januar 2025. Tidsskr Nor Lægeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0585
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. juli 2026.